

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 2070
Warszawa, 24 kwietnia 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o partiach politycznych oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Pana Posła Pawła Olszewskiego.

(-) Beata Bublewicz; (-) Zbigniew Chlebowski; (-) Ewa Drozd; (-) Artur Gierada; (-) Andrzej Halicki; (-) Grzegorz Karpiński; (-) Jan Kulas; (-) Beata Małecka-Libera; (-) Aldona Młyńczak; (-) Mirosława Nykiel; (-) Paweł Olszewski; (-) Andrzej Orzechowski; (-) Maciej Orzechowski; (-) Konstanty Oświęcimski; (-) Sławomir Preiss; (-) Norbert Raba; (-) Jarosław Urbaniak; (-) Marek Wójcik.

U S T A W A

z dnia 2009 r.

o zmianie ustawy o partiach politycznych oraz niektórych innych ustaw¹

Art. 1.

W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857, z późn. zm.²) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 27 dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Art. 27a. 1. Poręczycielem kredytu, o którym mowa w art. 24 ust. 7, mogą być wyłącznie osoby fizyczne, z tym że kwota poręczenia nie może być wyższa od wymienionej w art. 25 ust. 4 łącznej sumy wpłat od osoby fizycznej. Przepis art. 25 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Poręczenie kredytu udzielone z naruszeniem przepisów ust. 1 jest nieważne.”;

2) w art. 39a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Korzyści majątkowe przekazane partii politycznej lub Funduszowi Wyborczemu z naruszeniem przepisów art. 24 ust. 3, 6 i 8, art. 25, art. 27a, art. 36 ust. 1 i 3 lub art. 36a podlegają przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa.”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.³) w art. 83c po ust.6 dodaje się ust.6a i 6b w brzmieniu:

---

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, ustawę z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawę z dnia 23 stycznia 2004 r. – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, 2002 r. Nr 127, poz. 1089, 2003 r. Nr 57, poz. 507, 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 273, poz. 2703, 2005 r. Nr 167, poz. 1398, 2008 r. Nr 171, poz. 1056.

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1760, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 34, poz. 242, Nr 146, poz. 1055, Nr 159, poz. 1127 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 48, poz. 327 i Nr 112, poz. 766 oraz z 2008 r. Nr 96, poz. 607 i Nr 180, poz. 1111.

„6a. Poręczycielem kredytu, o którym mowa w ust. 3, nie mogą być osoby, o których mowa w ust. 4.

6b. Poręczenie kredytu udzielone z naruszeniem przepisów ust. 6 i 6a jest nieważne.”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360 oraz 2008 r. Nr 171, poz. 1056) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 111 po ust.6 dodaje się ust. 6a i 6b w brzmieniu:

„6a. Poręczycielem kredytu, o którym mowa w ust. 6, mogą być wyłącznie osoby fizyczne, z tym że kwota poręczenia nie może być wyższa od wymienionej w art. 113 ust. 3 łącznej sumy wpłat od osoby fizycznej. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

6b. Poręczenie kredytu udzielone z naruszeniem przepisów ust. 6a jest nieważne.”;

2) w art. 127 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Korzyści majątkowe przyjęte przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów art. 110 ust. 4, art. 111 ust. 1-4 oraz ust. 6a i 6b, art. 112 ust. 1 albo art. 113 podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość.”.

Art. 4.

W ustawie z dnia 23 stycznia 2004 r. – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz. U Nr 25, poz. 219, z 2006 r. Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 766) w art. 86 po ust.7 dodaje się ust. 7a i 7b w brzmieniu:

„7a. Poręczycielem kredytu, o którym mowa w ust. 6, nie mogą być osoby, o których mowa w ust. 4.

7b. Poręczenie kredytu udzielone z naruszeniem przepisów ust. 7 i 7a jest nieważne.”.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem przedkładanego projektu ustawy jest wprowadzenie zmian w systemie finansowania partii politycznych oraz kampanii wyborczych w zakresie środków pochodzących z kredytu bankowego. Wnioskodawcy proponują ograniczenie kręgu podmiotów, które mogą udzielać poręczenia kredytu bankowego zaciąganego przez partie polityczne zarówno na działalność statutową, jak i na finansowanie kampanii wyborczych, wyłącznie do tych osób, które mają prawo dokonywać wpłat na rzecz partii politycznych.

Istotnym powodem, dla którego wnioskodawcy proponują przyjęcie zmian zawartych w projekcie, jest przede wszystkim uniemożliwienie obchodzenia przepisów ustawy, które zakazują finansowania partii politycznych przez cudzoziemców.

W obowiązującym stanie prawnym funkcjonują różne rozwiązania prawne w odniesieniu do kredytów bankowych zaciąganych przez partie polityczne. W ustawie o partiach politycznych oraz w Ordynacji wyborczej do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej brak jest jakichkolwiek ograniczeń w tym zakresie. Przepisy Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz Ordynacji wyborczej do Parlamentu Europejskiego przewidują ograniczenie podmiotowe w zakresie możliwości poręczania kredytów bankowych zaciągniętych w celu sfinansowania kampanii wyborczych do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz do Parlamentu Europejskiego.

Zmiany proponowane w ustawie polegają na ujednoczeniu przepisów ustawy o partiach politycznych, ustawy - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz ustawy - Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego. Wnioskodawcy proponują, aby poręczycielem kredytu bankowego zaciąganego na cele, o których mowa w zmienianych ustawach, mogły być wyłącznie osoby fizyczne, z tym że poręczenia tego nie mogłyby udzielać osoby, które nie mają prawa dokonywania wpłat na rzecz partii politycznych i na rzecz kampanii wyborczych.

W przepisach ustawy o partiach politycznych oraz ustawy - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej proponuje się ponadto, podobnie jak to jest w ustawie - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz ustawie - Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego, wprowadzenie ograniczenia kwotowego dla udzielanych poręczeń, w celu ujednoczenia tych

przepisów. Kwota poręczenia nie będzie mogła być wyższa od dopuszczalnej wysokości kwoty łącznej sumy wpłat od osoby fizycznej.

Projektodawcy proponują również, aby umowy poręczenia zawarte z naruszeniem przepisów były objęte sankcją nieważności bezwzględnej. Ponadto proponuje się także ujednolicenie przepisów zmieniających ustaw w zakresie skutków przyjęcia korzyści majątkowych z naruszeniem przepisów ustawy – podlegałyby one przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

Uchwalenie projektowanych rozwiązań przyniesie pozytywne skutki społeczne, gdyż przyczyni się do większej przejrzystości i transparentności działania partii politycznych oraz prowadzonych kampanii wyborczych oraz pełniejszej realizacji zasady jawności gospodarki finansowej partii politycznych.

Przyjęcie projektowanych rozwiązań nie powinno powodować skutków gospodarczych i finansowych.

Skutkiem prawnym wprowadzonych rozwiązań będzie bezwzględna nieważność umów poręczenia zawartych z naruszeniem przepisów wprowadzających ograniczenia podmiotowe i kwotowe dotyczące tych umów w przypadku, gdy poręczany jest kredyt bankowy zaciągany przez partie polityczne lub na finansowanie kampanii wyborczej.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 30 kwietnia 2009 r.

BAS-WAL-859/09

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o partiach politycznych oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Paweł Olszewski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2009 r. Nr 5, poz. 47) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje zmianę ustaw: z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857, ze zmianami), z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, ze zmianami), z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056), z dnia 23 stycznia 2004 r. – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz. U. Nr 25, poz. 219, ze zmianami). Proponowane zmiany zakładają ograniczenie podmiotowe udzielania poręczenia kredytów bankowych zaciąganych przez partie polityczne, komitety wyborcze organizacji, komitety wyborcze wyborców. Poręczycielami będą mogły być tylko osoby fizyczne. Nie będą mogły poręczać osoby fizyczne niemające miejsca zamieszkania w Polsce, z wyjątkiem obywateli polskich zamieszkałych za granicą, oraz cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania na terenie RP. W przypadku finansowania kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego nie będą mogły poręczać osoby fizyczne niemające miejsca zamieszkania w RP, z wyjątkiem obywateli polskich zamieszkałych w innym państwie członkowskim UE, oraz cudzoziemcy mający zamieszkanie w RP, niebędący obywatelami UE. Zgodnie z obowiązującymi przepisami osoby te nie mają prawa dokonywania wpłat na rzecz partii politycznych lub kampanii wyborczych. Poręczenia kredytów udzielone niezgodnie z proponowaną regulacją będą nieważne z mocy prawa. Korzyści majątkowe przekazane partii politycznej, komitetowi wyborczemu lub Funduszowi Wyborczemu z

naruszeniem wskazanych przepisów będą podlegały przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej pozostawia państwom członkowskim regulowanie kwestii, o których mowa w projekcie. Odnosząc się do zagadnienia finansowania partii politycznych i kampanii wyborczej, można powołać art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, określający granice kompetencji Wspólnoty. Działanie Wspólnoty nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatu (art. 5 akapit 3 Traktatu).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zagadnienia regulowane w przedstawionym projekcie ustawy należą do kompetencji państw członkowskich.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o partiach politycznych oraz niektórych innych ustaw nie narusza prawa Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego i Międzynarodowego

Akceptował: Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 30 kwietnia 2009 r.

BAS-WAL-860/09

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o partiach politycznych oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Paweł Olszewski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje zmianę ustaw: z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857, ze zmianami), z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, ze zmianami), z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056), z dnia 23 stycznia 2004 r. – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz. U. Nr 25, poz. 219, ze zmianami). Proponowane zmiany zakładają ograniczenie podmiotowe udzielania poręczenia kredytów bankowych zaciąganych przez partie polityczne, komitety wyborcze organizacji, komitety wyborcze wyborców. Poręczenia kredytów udzielone niezgodnie z proponowaną regulacją będą nieważne z mocy prawa. Korzyści majątkowe przekazane partii politycznej, komitetowi wyborczemu lub Funduszowi Wyborczemu z naruszeniem wskazanych przepisów będą podlegały przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

Projekt ustawy nie narusza prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o partiach politycznych oraz niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego i Międzynarodowego

Akceptował: Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 21 maja 2009 r.

BSA III - 021- 73/09

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. 162-020-00214

22.05.2009

Data wpływu .....

Pan
Lech CZAPLA
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 maja 2009 r., Ps-79/09 uprzejmie przesy-
łam uwagi Sądu Najwyższego do *poselskiego projektu ustawy o zmianie
ustawy o partiach politycznych oraz niektórych innych ustaw.*

Z poważaniem

wz.

Prof. dr hab. Walerian Sanetra
Prezes Sądu Najwyższego
Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych
i Spraw Publicznych

Warszawa, dnia 21 maja 2009 r.

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW i ANALIZ
Pl. Krasińskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

BSA III – 021 – 73/09

Uwagi

do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o partiach politycznych oraz niektórych innych ustaw nadesłanego przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 7 maja 2009 r. nr PS - 79/09

Złożony Marszałkowi Sejmu RP w dniu 24.04.2009 r. przez Grupę Posłów na Sejm RP Klubu Parlamentarnego „Platforma Obywatelska” projekt ustawy o zmianie ustawy o partiach politycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw zawiera propozycję kilku istotnych zmian, jakie miałyby polegać na poważnej ingerencji ustawodawcy w sferę wolności umów, w szczególności co do ograniczenia kręgu podmiotów, jakie mogą dokonać poręczenia dla zabezpieczenia kredytu pozyskiwanego przez partię polityczną lub przez podmiot mający status komitetu wyborczego, niebędącego komitetem wyborczym partii politycznej lub komitetem wyborczym koalicji partii politycznych, jaki jest finansowany ze środków Funduszu Wyborczego danej partii politycznej (odpowiednio ze środków Funduszy Wyborczych pozostających ze sobą w koalicji partii politycznych), a także co do wysokości „kwoty poręczenia” oraz nieważności jego udzielenia.

Propozycja zmian wymaga poczynienia jednej uwagi generalnej, która sprawia, że bezprzedmiotowe staje się formułowanie uwag szczegółowych.

W uzasadnieniu przedmiotowego projektu brak jest wyjaśnienia, dlaczego:

- a) sam fakt udzielenia poręczenia kredytu uzyskanego przez partię polityczną, lub przez inny podmiot mający status komitetu wyborczego, nie będącego komitetem wyborczym partii politycznej lub komitetem wyborczym koalicji partii politycznych, przez osobę, której, zdaniem autorów projektu, w ogóle nie miałyby być wolno poręczać takiego kredytu, albo

b) sam fakt udzielenia poręczenia kredytu uzyskanego przez partię polityczną lub przez inny podmiot będący komitetem wyborczym, jaki nie jest finansowany ze środków Funduszu Wyborczego partii politycznej, lub ze środków funduszy wyborczych partii politycznych, przez osobę co prawda uprawnioną, ale na kwotę wyższą niż dozwolona przez ustawę

miałby skutkować nie tylko nieważnością poręczenia, ale również prowadzić do przepadku na rzecz Skarbu Państwa kwoty kredytu (a może części kwoty kredytu ?) uzyskanego przez partię polityczną lub przez podmiot uczestniczący w wyborach jako komitet wyborczy.

Założenie autorów projektu, że kredyt uzyskiwany przez partię polityczną z poręczeniem udzielonym przez osobę, jaka w ogóle nie mogłaby udzielać poręczenia, będzie spłacany w istocie przez nią, a tym samym, że w istocie poręczyciel „zakazany przez ustawę” będzie finansował partię polityczną (związany z nią Fundusz Wyborczy) lub inny podmiot mający status komitetu wyborczego (niezwiązanego z partią polityczną) jest nieuprawnione w sytuacji stwierdzenia, że wadliwe – z przyczyn określonych w ustawie – poręczenie byłoby nieważne z mocy prawa.

Tego typu zastrzeżenie, w przedmiocie nieważności poręczenia, skutkuje bowiem brakiem prawnych możliwości żądania przez podmiot udzielający kredytu jego spłaty od poręczyciela, który - z woli ustawodawcy - nie mógł nim być.

Oznacza to, iż sam skutek w postaci nieważności poręczenia, w wypadku poręczenia przez osobę nieuprawnioną lub poręczenia przez osobę uprawnioną, ale na kwotę wyższą niż dozwolona przez ustawę, sprawia, że niedopuszczalne jest kierowanie żądania spłaty kredytu do osoby wadliwie poręczającej. Podmiot udzielający kredytu nie dysponuje zatem - z mocy ustawy - roszczeniem o spłatę całości lub części kredytu wraz z należnościami towarzyszącymi w stosunku do osoby wadliwie poręczającej. Innymi słowy samo wskazanie w opiniowanym projekcie ustawy na nieważność udzielenia poręczenia przez osobę nieuprawnioną prowadzi do osiągnięcia skutku oczekiwanego przez autorów tego projektu, a mianowicie do uniemożliwienia finansowania partii politycznych, związanych z nimi komitetów wyborczych, lub innych komitetów wyborczych przez osoby nieuprawnione przez ewentualne przeniesienie obowiązku spłaty kredytu.

Natomiast ewentualna faktyczna spłata kredytu przez osobę, która udzieliła zabronionego przez ustawę poręczenia za dany kredyt, mogłaby uzasadniać ustalenie przepadku na rzecz Skarbu Państwa równowartości kredytu (części kredytu) spłaconego przez taką osobę. W opiniowanym projekcie nie proponuje się jednak takiego rozwiązania.

Z tych przyczyn przedłożony do zaopiniowania projekt nie powinien się spotkać, w obecnym kształcie, z akceptacją w toku dalszych prac legislacyjnych.

KRAJOWA IZBA
RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa • Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4
tel./fax: 022 622 05 88, 622 84 28 33 • e-mail: kirp@kirp.pl • NIP: 526-10-43-011

L.dz. 9748/OBSiL/2009

Warszawa, dnia 25 maja 2009 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. 169-020-00222

Data wpływu 29.05.2009

Szanowny Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze!

W nawiązaniu do przesłanego przy piśmie PS-79/09 z dnia 7 maja 2009 r. poselskiego projektu ustawy o partiach politycznych oraz niektórych innych ustaw - uprzejmie zawiadamiam, że Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych nie zgłasza uwag do tego projektu.

Z poważaniem

Wiceprezes
Krajowej Rady Radców Prawnych

Dariusz Sałajewski